

Islandet - Historia

Källa: Uppsala stads historia IX:1, Mats Wahlberg.

Medeltidens Uppsala var indelat i fyra stadsdelar. Fjärdingen väster om ån och Tovan (norra delen), Svartbäcken (mellersta delen) och Islandet (södra delen) öster om ån.

Islandet var under medeltiden namnet på den sydligaste av de tre stadsdelarna öster om ån. Detta namn syftar på att stora delar av det intilliggande området, där ån då vidgade sig till en grund sjö, var isbelagda vintertid. Årligen hölls på isen i januari - februari den stora distingsmarknaden.

Frammot 1800-talets senare hälft kom namnet Islandet att beteckna hamnområdet söder om Islandsbron.

Islandsbron Bron förstördes ofta av vårflödet i ån, så 1684 och 1692, och återuppbyggdes inte efter den stora stadsbranden 1702. Någon ny bro uppfördes inte förrän 1841. Denna fick namnet Islandsbron. Den nuvarande bron byggdes 1956-57 och ersatte då en bro från 1906.

Enligt uppteckningar - kallades bron förr även Skeppsbron.

Kungsängen eller Islandet, området längs Fyrisån söder om Uppsala stadskärna, var ursprungligen ängs- och åkermark tillhörande kungens gård som under medeltiden låg i den sydligaste delen av staden - inom nuvarande kv Gudrun.

1643 års regleringsplan sträckte sig söder om Baverns gränd till stadsdicket genom nuvarande kv Sigurd. Den sydöstra delen av staden bebyggdes i långsam takt. Landtullen låg i kv Sleipner där den gamla vägen från Stockholm och Norrtälje övergick i Kungsängsgatan.

Strandbodgatan kantades av packbodar tillhörande många av stadens handelsgårdar.

Vid Strandbodgatans slut mot ån låg det gamla tullhuset. På platsen fanns tidigare Hagalunds värdshus, "Stora Fördärvet". I måleriet, "Ladan" (inom nuvarande kv Ångkvarn) inrymdes på 1830-talet Uppsalas första teater med plats för 400 åskådare. Vid Tullgarn fanns ett fåtal bostäder i park.

Järnvägen med spår till hamnen medförde en egentlig utveckling av stadsdelen. Söder om Uppsala hamn anlades stadens gas- och elverk. Tullgarns gjuteri och mekaniska verkstad, Upsala Ångkvarns AB (1874) – senare Nord Mills AB - samt Upsala Jästfabrik etablerades. Flera bostäder uppfördes för de anställda vid företagen. Idag finns bevarad den samlade husgruppen inom kv Vetet (tidigare kv Inge) norr om kv Spolen.

Tack vare frakt av främst spannmål sjövägen har Fyrisån fortfarande hållits öppen för större fartyg.

I och med 1880 års stadsplan planlades området ända ner till nuvarande Kungsängesplanaden.

Under senare delen av 1900-talet utbyggdes Kungsängen snabbt till ett större sammanhängande industriområde.

Årummet blev vid 1800-talets mitt det verkliga huvudstråket i stadskärnan. Under denna tid stensattes kajerna och påkostade hus uppfördes på 1860-talet efter Östra Ågatan.

På Fyrisåns västra strand tillkom "Flustret ("Lilla Fördärvet") - ett sommaranex till Stadshotellet.

Serveringen drog till sig "sorglösa drönare, som sögo livets honung ur de guldkimrande punschglasen". Från Flustret gick promenadvägar längs ån genom Stadsträdgården ut mot Kap, Geijersdalen och Polacksbacken, med värdshuset Eklundshof och (senare) caféet Grindstugan.

År 1924 anlade familjen Kehrer fabriken Nordiska Metallduksväveriet i folkmun kallat "Metallduken". Här tillverkades viror till papperstillverkning och träfiberskivor. 1999 firade fabriken 75 års jubileum.

1992 tog kommunen fram en översiktsplan för Kungsängen. Översiktsplanen redovisade ca 2000 bostäder. År 2000 kom beskedet från Wagner Nordviror, ägarna av fabriken, att den skulle läggas ner.

2000 i november förvärvade JM/ Skanska fastigheten och påbörjar detaljplanarbetet med att ändra från industri till bostadsändamål.

Planen vann laga kraft i augusti 2002. JM påbörjade bostadsbyggandet under 2003. JM,s produktion omfattar ca: 320 lgh och ca: 3600m2